

Teledermatologie na 26. mítinku Evropského dermatologického fóra (EDF) – Montreux, 19.–21. 1. 2023

doc. MUDr. Karel Ettler, CSc.

Klinika nemocí kožních a pohlavních LF UK a FN Hradec Králové

Úvod

Evropské dermatologické fórum (EDF) sdružuje nejvýznamnější představitele oboru dermatovenerologie z 26 evropských zemí, kteří se pravidelně scházejí na každoročním mítinku v některém ze švýcarských měst. EDF určuje směry dalšího rozvoje oboru a je vhodné vždy načerpat nové inspirace.

Teledermatologie v praxi

V sekci teledermatologie (TD) zazněly 3 přednášky z různých úhlů pohledu na TD a následovala bohatá diskuze.

Prof. Pasqualová informovala o rozšíření TD do běžné praxe v Barceloně, kterou urychlila pandemie covidu-19. Rozlišuje synchronní a asynchronní TD, při kombinaci pak hybridní. TD může probíhat přímo s pacientem, nebo dochází ke konzultaci s jinými (např. praktickými) lékaři. Využívá k tomu všechny dostupné elektronické platformy (telefon, WhatsApp, e-mail, sociální sítě, apod.). TD se praktikuje ve městech i na venkově, přínosem je zejména v geriatrii. Rozčleňuje čtyři hlavní problémové okruhy: chronické kožní nemoci, speciální dermatózy, konzultace pro hospitalizované (na různých odděleních) a zejména kožní nádory, u kterých je potřeba provést kvalitní klinické fotografie a také dermatoskopii (při kontaktní nutně použít tekutinu). Zlatým standardem zůstává osobní vyšetření (face-to-face), i když při něm dochází také k chybám (v 10–15%). TD značně závisí na zkušenostech (čím více očí, tím lépe), a také na počtu dermatologů (ideální je 1 dermatolog na

30 000 obyvatel). Výhodou pro dermatologa může být i práce z domova. K bariérám patří zejména ne zkušenost (neochota) používat elektronická zařízení (staří lidé), nedůvěra, psychologické zábrany, a zejména pak řešení plateb za TD.

Dr. Greis (Curych) je jedním ze zakladatelů firmy Derm2go, která se zabývá vývojem mobilních aplikací pro TD. Uvedl několik čísel ze švýcarské praxe: 25% obyvatel potřebuje dermatologa alespoň 1× za rok, 70% již používá TD. V době covidu se TD úspěšně integrovala do dermatologické praxe. Metoda Store-and-Forward je používána z 80%. Průzkum mezi pacienty prokázal, že 76% by TD chtělo a 65% nemá problém s placením za využití TD. Struktura vyvíjených aplikací je následující: nemocný zhotoví (mobilem) klinické foto a umístí je do aplikace, pak popíše do dotazníku své problémy. Po provedení registrace a platby může do 24 hodin obdržet lékařský nálezný (instrukce) a také eRp. Hodnotícímu lékaři to v průměru zabere 4–5 minut na případ. Konzultací on-line využívá 26% rekurentních pacientů. Mezi 3 „TOP“ diagnózy patří ekzém (3%), akné (33,3%) a rosacea (14,6%). Zpravidla jen menší část tvoří akutní pacienti. Zhruba u třetiny začaly jejich potíže před více jak měsícem, u další třetiny před rokem. Ve výsledku bylo 96% pacientů spokojeno s TD a 90% TD podporuje. Mimoto bylo prováděno i vyšetření věžňů, konzultace s farmaceuty a praktickými lékaři. Do budoucna plánují vytvoření dermatologického ekosystému, ve kterém se počítá se zařazením pacientů, poté stanovením diagnózy, naplánováním

léčby a dlouhodobým sledováním pacientů. Systém je založen na zásadách „compliance, security, liability, reimbursement“.

Prof. Fülleroová (Londýn) informovala o projektech TD v rozvojových zemích, kde může dosáhnout výrazných úspěchů při nedostupnosti kvalifikované lékařské péče. Např. v Botswaně je podporován Ministerstvem zdravotnictví program na zaškolení zdravotních pracovníků (HCW) primární péče pomocí tabletů a vybavit je kvalitními mobilními telefony, aby vyšetřovali pacienty v jejich běžném prostředí a odesílali snímky ke konzultaci pomocí Whats App (v 74% bylo zobrazení ve vysoké kvalitě, 95% bylo spokojeno). Podobně v Mali podpořil Pierre Fabre program na vytrénování HCW pro časté tropické nemoci (neglected tropical diseases), který se poté extrahoval i pro Togo, Mauretánii, dále do Ghany a Nigeru. TD také nabylo významu v zemích, kde se zhoršila bezpečnostní situace (Mexiko, Barma). K dalším projektům patří vytvoření mobilní aplikace ve čtyřech jazycích (zdarma), která je zaměřena na 20 nejčastějších tropických nemocí (mycetom, tungiasa, apod.).

Diskuze

Ve velmi bohaté diskusi zazněla řada námětů, pohledů a připomínek. V SRN TD konzultace již probíhají, na některých platformách úhrada za jednotlivou TD konzultaci již klesla na 5–10 EUR (čím více, tím levněji). Jak hluboko dopustíme devaluaci lékařské dermatologické práce? Nestačí se jen podívat na obrázek – jsme přece kliničtí lékaři. Byl také zmíněn pří-

doc. MUDr. Karel Ettler, CSc.
Klinika nemocí kožních a pohlavních LF UK a FN v Hradci Králové
ettler@fnhk.cz

Cit. zkr: Dermatol. praxi. 2023;17(1):56-58
Článek přijat redakcí: 11. 3. 2023